

**הצעת חוק העמקת גביית המסים והגברת האכיפה (תיקוני חקיקה והוראת שעה), התשע"ג-2012**

**פרק א': מס הכנסה**

1. בפקודת מס הכנסה<sup>1</sup> (להלן – הפקודה) –  
(1) בסעיף 119א –

תיקון פקודת  
מס הכנסה

(א) בסעיף קטן (א)(2), אחרי "העביר את פעילותו" יבוא "למי שהוא, במישרין או בעקיפין, בעל השליטה בו, או" ובמקום "מהחבר האחר" יבוא "מבעל השליטה או מהחבר האחר, לפי העניין";

(ב) בסעיף קטן (ב), אחרי "העביר את נכסיו" יבוא "או את פעילותו", אחרי "ממי שקיבל את הנכסים" יבוא "או הפעילות", אחרי "שלוש שנים" יבוא "ואם מי שקיבל את הנכסים או הפעילות הוא בן זוגו של היחיד – חמש שנים" ואחרי "שבה הועברו הנכסים" יבוא "או הפעילות";

**דבריו הסבר**

מטרות הצוות היו לבחון את הטיפול בנושא ההון השחור, אכיפת הגבייה והעלמות המס. חלק מהמלצות הצוות היוו בסיס להצעת חוק זו.

בהצעת חוק זו מוצע לבצע תיקוני חקיקה במרבית חוקי המס, שעניינם הגברת אכיפת דיני המס, צמצום היקף העלמות המסים בישראל, שיפור ויעול גביית המסים, שיפור באיסוף המידע והדיווח לרשות המסים, ומלחמה בתופעת הלבנת ההון וההון השחור. חלק מתיקוני החקיקה המוצעים נועדו ליצור השוואה בין חוקי המס השונים, חלקם נועדו לקבוע סעיפים חדשים באופן רוחבי בכל חוקי המס, וחלק אחר של התיקונים מתמקד בחוקים מסוימים, כגון חוק הבלו על דלק, התשי"ח-1958 (להלן – חוק הבלו), וחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – חוק איסור הלבנת הון). ועורך בהם שינויים מקיפים כדי להגשים את המטרות המתוארות לעיל.

ביום י"א באב התשע"ב (30 ביולי 2012) אישרה הממשלה, בהחלטה מס' 160, את תיקוני החקיקה המוצעים בהצעה זו.

**סעיף 1 לפסקה (1)**

**לפסקאות משנה (א) ו-(ב)**

סעיף 119א לפקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה), קובע, כי במקרה שבו חברה בעלת חוב, העבירה לחברה אחרת פעילות בלא תמורה או בתמורה חלקית, בלי שנותרו בחברה אמצעים לכיסוי החוב, וחברה זו נשלטת בידי אותם בעלי שליטה, במישרין או בעקיפין, ניתן לגבות את החוב מהחברה שקיבלה את הפעילות. מוצע לקבוע, כי ההוראות הקבועות בסעיף האמור יחולו גם על בעל שליטה המעביר פעילות לחברה ועל חברה המעבירה פעילות לבעל השליטה, זאת, כדי לכלול בגדר הסעיף גם העברות מסוגים נוספים ובכך למנוע דרכים נוספות להברחת נכסים.

**כללי** גביית המסים בישראל היא המקור העיקרי להכנסות המדינה. האופן שבו מבוצעות שומה, ביקורת, ואכיפת הגבייה משפיע באופן ישיר על הכנסות המדינה. על כן, רמת הגבייה קשורה ישירות ליכולת המדינה לעמוד ביעד הגירעון בטווח הקצר וביעד החוב בטווח הארוך.

מדוח הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי בראשות הפרופ' מנאל טרכטנברג (להלן – הוועדה) שאומץ על ידי הממשלה ביום י"א בתשרי התשע"ב (9 באוקטובר 2011), בהחלטה מס' 3756, עולה, כי קיים פער משמעותי בין הפעילות הכלכלית המדווחת לבין הפעילות הכלכלית המתקיימת בפועל במדינת ישראל. נמצא כי הפעילות הכלכלית המתקיימת בפועל בישראל גדולה בכ-23% מהפעילות הכלכלית המדווחת.

הוועדה ראתה חשיבות רבה בהגברת האכיפה ובהתמודדות עם ה"כלכלה השחורה" במדינת ישראל. על פי דוח הוועדה, צמצום הפער בין הפעילות המדווחת לפעילות בפועל, לצד אכיפה יעילה יותר, צפויים להביא להגדלה משמעותית של בסיס המס בישראל ולפיכך גם להגדלת המקורות שבידי הממשלה, כמו גם ליצירת מערכת מס צודקת ושוויונית יותר, שכן בכך יצטמצם היתרון התחרותי של עסקים מעלימי המס על פני עסקים שומרי חוק.

עוד עולה מדוח הוועדה, כי לשם הגשמת המטרה האמורה יש להשתמש במערכות המידע הממוחשבות המצויות בידי הממשלה כדי לשדרג את האכיפה, בלא הגדלה של החיכוך בין רשויות המס לציבור בכללותו.

בעקבות המלצותיה של הוועדה, הוקם צוות בראשות מנהל רשות המסים בישראל, ובהשתתפות נציגי רשות המסים, אגף התקציבים במשרד האוצר ומשרד המשפטים.

<sup>1</sup> דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ב, עמ' 506.

(ג) בסעיף קטן (ג), בסופו יבוא "ואולם אם הועברה פעילות של חבר בני אדם אל חבר בני אדם אחר כאמור בסעיף קטן (א)(2) וסבר פקיד השומה כי אחת ממטרותיה העיקריות של ההעברה היא הימנעות מתשלום מס, רשאי פקיד השומה לראות בחבר האחר כחליפו של החבר המעביר, ולחייבו בכל חוב המס של החבר המעביר";

(2) בסעיף 158, במקום "מתן ערבות" יבוא "מתן ערובה" ובמקום "והגשת הוכחות" יבוא "הגשת הוכחות וסעדים זמניים";

(3) בסעיף 190(א)(1)(א), אחרי "חלק ממנה" יבוא "לרבות מקדמה לפי סעיף 91(ד)";

(4) בסעיף 194, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) היה הנישום חברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76, רשאי בית המשפט המוסמך להורות לפי הוראות סעיף קטן (ג)(1) על עיכוב יציאתו מהארץ של כל מנהל פעיל בחברה או מנהל עסקים או חבר המחזיק מניות המזכות אותו ב־25% לפחות מכוח ההצבעה בה או ב־25% לפחות מהונה במקרה של פירוק";

(5) אחרי סעיף 194 יבוא:

"העברת חוב מס 194א. (א) על אף האמור בסעיף 193, ובהגדרה "חוב" שבסעיף לגבייה בידי המרכז לגביית קנסות, 1 לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995<sup>2</sup> (בסימן זה - חוק המרכז לגביית קנסות), בתקופה של אגרות והוצאות

## ד ב ר י ה ס ב ר

הליכי הערעור מנוצלים במקרים רבים כדי לדחות ואף לא לשלם את המס השנוי במחלוקת, ומוגשים גם אם אין בערעור ממש. במקרים רבים, רשות המסים ניצבת בסוף ההליך מול שוקת שבורה ובלא יכולת של ממש לגבות את המס המגיע לה.

לאור האמור, מוצע לתקן את סעיף 158 לפקודה, ולהסמיך את שר המשפטים לקבוע בתקנות הוראות גם בעניין סעדים זמניים ומתן ערובה, כדי להבטיח את תשלום המס כאשר יש חשש שהמס לא ישולם בתום ההליכים.

### לפסקה (3)

חובת תשלום מקדמות קבועה בסעיפים 91(ד) ו-175 לפקודה. מוצע להבהיר, כי קנס על פיגור בתשלום מקדמה הקבוע בסעיף 190(א)(1) חל גם על מקדמה על מס רווח הון לפי סעיף 91(ד).

### לפסקה (4)

מוצע לתקן את סעיף 194 לפקודה, כדי ליצור סעיף מקביל לסעיף 115 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן - חוק מס ערך מוסף). הקובע, כי במקרה של חוב של חברת מעטים, ניתן לעכב יציאה מן הארץ של מנהל פעיל בה או מנהל עסקים או בעל מניות המחזיק ביותר מ־26% מהון המניות או מכוח ההצבעה.

### לפסקה (5)

#### לסעיף 194א המוצע

כיום, בהתאם לפסקה (13) להגדרה "חוב" שבחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995

בנוסף, במטרה לצמצם את התופעה של הברחת נכסים בין בני זוג ולהקל על גביית המס במקרים כאמור, מוצע לתקן את הסעיף האמור ולקבוע בו, כי יהיה ניתן לגבות חוב מס בנסיבות של העברת נכסים, בלא תמורה או בתמורה חלקית, בין בני זוג כל עוד לא עברו חמש שנים מתום שנת המס שבה היה חוב המס הסופי או שבה הועברו הנכסים, לפי המאוחר, וזאת במקום תקופה של שלוש שנים הקבועה כיום.

### לפסקת משנה (ג)

סעיף 119א(ג) קובע סייג שלפיו לא יגבו ממי שקיבל את הנכסים או הפעילות יותר משווי הנכסים או הפעילות שקיבל בלא תמורה או מההפרש בין התמורה החלקית ששילם לבין שווי הנכסים או הפעילות. כדי להתמודד עם תופעת "גלגול חברות", שפירושה פתיחת חברה, צבירת חובות ופתיחת חברה חדשה אשר זהה במהותה ופעילותה לחברה הקודמת, וכל זאת תוך התחמקות מתשלום החובות של החברה הישנה, מוצע לקבוע, כי במקרים שבהם הועברה פעילות של חבר בני אדם אל חבר בני אדם אחר שיש בו, במישורין או בעקיפין, אותם בעלי שליטה או קרוביהם, ופקיד השומה סבר כי אחת ממטרותיה העיקריות של ההעברה היא הימנעות מתשלום מס, יהיה פקיד השומה רשאי לראות בחבר האחר כחליפו של החבר המעביר, ולחייבו בכל חוב המס של החבר המעביר.

### לפסקה (2)

סעיף 184 לפקודה קובע כי בהליך ערעור על החלטה לפי הפקודה, לא ישולם המס השנוי במחלוקת. מסיבה זו,

<sup>2</sup> ס"ח התשנ"ח, עמ' 170.

שנתיים החל ביום תחילתו של חוק העמקת גביית המסים והגברת האכיפה (תיקוני חקיקה), התשע"ג-2012, רשאי המנהל, בהסכמת מנהל רשות האכיפה והגבייה, להעביר כל סכום שאדם חייב לשלם לפי פקודה זו (בסימן זה – חוב מס), לגבייה בידי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (בסימן זה – המרכז), לפי חוק המרכז לגביית קנסות; חוב מס שהועבר כאמור יראו אותו כחוב כהגדרתו בחוק המרכז לגביית קנסות.

(ב) על העברת חוב מס לגבייה בידי המרכז, לפי הוראות סעיף קטן (א), ישלח פקיד השומה הודעה לנישום.

(ג) העביר המנהל חוב מס לגבייה בידי המרכז לפי הוראות סעיף קטן (א), לא יאכוף פקיד השומה את תשלומו לפי הוראות פקודה זו, כל עוד גבייתו היא בסמכות המרכז.

(ד) על אף הוראות סעיף 231(א), בהעברת חוב מס לגבייה בידי המרכז לפי הוראות סעיף קטן (א), ניתן למסור למרכז את פרטי הזיהוי של החייב ומענו, וכן פרטים לעניין סכום החוב ולעניין הליכי גבייה שננקטו נגדו לפי הפקודה בשל אותו חוב.

רשמים לענייני מסים 194.ב. (א) שר המשפטים יקבע בכל מחוז, לשכת הוצאה לפועל שהרשמים בה ישמשו גם כרשמים לענייני גביית מסים (בסעיף זה – רשמים לענייני מסים) ויהיו נתונות להם הסמכויות הקבועות בסעיף זה; הודעה על קביעה כאמור תפורסם ברשומות; לעניין זה, "מחוז" – כהגדרתו בסעיף 6א(ד) לחוק המרכז לגביית קנסות.

(ב) הוראות סעיף 6א לחוק המרכז לגביית קנסות יחולו גם לעניין רשמים לענייני מסים, בשינויים המחויבים.

## ד ב ר י ה ס ב ר

תשלומו של חוב שהועבר, כל עוד החוב הוא בסמכות המרכז. כמו כן מוצע לסייג את חובת הסודיות שבסעיף 231(א) לפקודה, ולאפשר העברת מידע למרכז, הנדרש לצורך ביצוע הליכי הגבייה על ידו.

### לסעיף 194 המוצע

בהתאם להוראות סעיף 194 לפקודה, הסמכויות המוקנות לפקיד השומה בגביית חוב מס הן סמכויות של עיכוב יציאה מהארץ ועיקול רכוש. הסמכויות המוקנות לפי פקודת המסים (גבייה), בגביית חוב מס הן סמכויות עיקול והוצאה לפועל וכן סמכות מאסר.

לעומת זאת, למרכז קיימות סמכויות רבות נוספות המפורטות בסעיף 7א(ג) לחוק המרכז לגביית קנסות, ובכלל זה הגבלת החייב מלקבל דרכון ישראלי או תעודת מעבר לפי חוק הדרכונים, התשי"ב-1952, הגבלת החייב כלקוח מוגבל מיוחד, כמשמעותו בסעיף 3ג לחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981, הגבלת החייב מלעשות שימוש בכרטיס חיוב, כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986, הגבלת

(להלן – חוק המרכז לגביית קנסות), סכום שיש לשלמו למדינה לפי דין ושפקודת המסים (גבייה) חלה עליו, ניתן לגבייה בידי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (להלן – המרכז), ובלבד ששר המשפטים והשר הנוגע בדבר אישרו לגבותו לפי הצעת מנהל המרכז וחשב המשרד הממשלתי הנוגע בדבר. אישרו השרים כאמור, לא ייגבה החוב באמצעות פקודת המסים (גבייה).

סעיף 193 לפקודה קובע כי חוב מס ייגבה בהתאם להוראות הפקודה או פקודת המסים (גבייה). מוצע לקבוע הסמכה בפקודה ובחוקי המס האחרים (ר' גם סעיפים 2(6) ו-3(3) להצעת החוק), להעברת חובות מס לגבייה באמצעות המרכז, זאת כדי לבחון את ייעול הליכי הגבייה באמצעות גוף נוסף. לצד זאת מוצע, כי ההסמכה האמורה תינתן לתקופה קצובה של שנתיים (ר' גם סעיף 11 להצעת החוק), שכן המדובר בתקופת ניסיון שלאחריה ייבחן הנושא מחדש.

לעניין זה מוצע לקבוע כי על העברת חוב כאמור תישלח הודעה לנישום, וכי פקיד השומה לא יאכוף את

(ג) החלו הליכים לגביית חוב מס לפי פקודת המסים (גבייה)<sup>3</sup>, רשאי המנהל לפנות לרשם לענייני מסים במחוז שבו נמצא מקום מגוריו או מקום עסקו של החייב, בבקשה להטיל על החייב הגבלה, אחת או יותר, כאמור בסעיף 7א(ג) לחוק המרכז לגביית קנסות, לשם גביית החוב, בהתקיים התנאים האמורים בסעיף 7א(א) לחוק האמור, בשינויים המחויבים.

(ד) על בקשת המנהל להטיל הגבלה כאמור בסעיף קטן (ג) ועל החלטות, הליכים וסדרי דין לעניין הגבלה כאמור, יחולו סעיפים 7א עד 7ז לחוק המרכז לגביית קנסות, בשינויים המחויבים.

(ה) על אף הוראות סעיף 231(א), רשאי המנהל למסור לרשם לענייני מסים כל מידע הדרוש לו לצורך הפעלת סמכויותיו לפי סעיף זה.

(ו) שר האוצר רשאי לקבוע הוראות לעניין ביצוע סעיף זה, ובכלל זה לעניין ביצוע הליכים באמצעות המרכז ולעניין העברת המידע הנדרש לשם כך, ובלבד שההוראות לעניין ביצוע הליכים באמצעות המרכז ייקבעו בהתייעצות עם שר המשפטים;

(6) אחרי סעיף 240ב יבוא:

240ג. שר האוצר רשאי לקבוע תשלומים בעד קבלת שירותים ממערכת שירות עיבודים ממוכנים, ובכלל זה בעד החיבור למערכת ובעד השימוש בה, ורשאי השר לקבוע פטורים, הקלות או הנחות מתשלומים כאמור; לעניין זה, "מערכת שירות עיבודים ממוכנים" – מערכת מיחשוב הכוללת נתונים על אודות חייבים במס לפי פקודה זו, חוק מס ערך מוסף וחוק מיסוי מקרקעין, והמשמשת לצורך קבלת מידע מאת חייבים במס כאמור ולצורך מסירת מידע על אודותיהם.

"גביית תשלומים בעד קבלת שירותים ממערכת שירות עיבודים ממוכנים"

## ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע כי על אף הוראות סעיף 231(א) לפקודה, הקובעות חובת סודיות על מי שממלא תפקיד רשמי בביצוע הפקודה, יהיה ניתן למסור לרשם מידע הדרוש לו לצורך מילוי תפקידו. לעניין זה ר' גם סעיפים 102א לחוק מס ערך מוסף וסעיף 95 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 (להלן – חוק מיסוי מקרקעין), כנוסחם המוצע בסעיפים 62(ז) ו-3(3) להצעת החוק.

### לפסקה (6)

מערכת שירות עיבודים ממוכנים של משרד האוצר, המשמשת כמערכת המחשוב של רשות המסים (להלן – מערכת המחשוב או מערכת ש"מ), מספקת שירותים נרחבים לגורמים המורשים לייצג נישומים וכן מספקת שירותים שונים לגורמים נוספים בישראל.

מערכת המחשוב מעניקה יתרונות רבים למייצגים, הנדרשים למידע שוטף מרשות המסים על אודות לקוחותיהם, ומאפשרת למשל, גישה ישירה לנתונים הממוחשבים המצויים במערכת המחשוב; שליפת מידע מהירה; שיגור דוחות של נישומים ישירות למחשב רשות

החייב מלייסד תאגיד והגבלת החייב מלקבל, מלהחזיק או מלחדש רישיון נהיגה. סמכויות אלה נתונות לפי חוק המרכז לגביית קנסות, לרשמים שמונו לעניין זה.

במטרה לייעל ולשפר את גביית המסים בישראל מוצע, כי במקרים שבהם החלו הליכים לגביית חוב מס לפי פקודת המסים (גבייה) יהיה המנהל רשאי לפנות לרשם אשר ייקבע על ידי שר המשפטים כרשם לענייני גביית מסים (להלן – רשם לענייני מסים), ואשר יהיו נתונות לו סמכויות דומות לסמכויות הנתונות לרשמים לפי חוק המרכז לגביית קנסות, בבקשה להטיל על החייב מגבלה אחת או יותר לשם גביית החוב. על בקשת המנהל כאמור יחולו סעיפים 7א עד 7ז לחוק המרכז לגביית קנסות. בנוסף מוצע לקבוע כי לעניין קביעת הרשמים לענייני מסים יחולו הוראות סעיף 6א לחוק המרכז לגביית קנסות, ובכלל זה הוראות לעניין סמכויות הרשמים, הגשת בקשות ומסמכים בלשכות ההוצאה לפועל וקבלת מידע בתיקים. לעניין זה מוצע להבהיר כי מידע שיימסר בתיקים יהיה מידע שהועבר ללשכת ההוצאה לפועל על ידי רשות המסים וכן מידע הנוגע להליכי גבייה שבוצעו בתיק, בלבד.

<sup>3</sup> חוקי א"י, כרך ב', עמ' 1374), (א) 1399.

## פרק ב': מס ערך מוסף

תיקון חוק מס ערך 2. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975<sup>4</sup> (להלן – חוק מס ערך מוסף) –

(1) אחרי סעיף 39 יבוא:

"עיקוב החזר מס 39א. היה אדם חייב בהגשת דוח לפי פרק י"א, או לפי סימן ו' לפרק כ"ז בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009<sup>5</sup>, קודם למועד החזר המס העודף לפי סעיף 39, ולא הגישו עד למועד האמור, רשאי המנהל לעכב את החזר לתקופה שלא תעלה על 90 ימים מיום שיוגש הדוח האמור";

(2) בסעיף 47א, בכל מקום, במקום 20,000 שקלים חדשים" יבוא 10,000 שקלים חדשים";

## ד ב ר י ה ס ב ר

מניסיון שהצטבר ברשות המסים, עולה כי הדיווח המקוון בחוק מס ערך מוסף מאפשר לרשות המסים לבצע בקרה אפקטיבית יותר לגבי שרשרת המס על ידי הצלבת תשומות ועסקאות במס ערך מוסף. עד כה, הפעלת הדיווח המקוון חסכה למדינת ישראל כמיליארד שקלים חדשים בשנה.

מתן אפשרות לעכב החזר מס לפי סעיף 39 לחוק מס ערך מוסף, במקרה של חריגות בדיווח לעניין מס ערך מוסף, תאפשר לרשות לבצע את הפעולות הנדרשות לבירור. על כן, מוצע לקבוע כי אדם החייב בהגשת דוח לפי פרק י"א לחוק מס ערך מוסף, או לפי סימן ו' לפרק כ"ז בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן – חוק ההתייעלות הכלכלית) – סימן הקובע דיווח מקוון לסוגי עוסקים עד סוף שנת 2013, קודם למועד החזר המס לפי סעיף 39, ולא הגישו, יהיה המנהל רשאי לעכב את החזר המס לתקופה שלא תעלה על 90 ימים מיום הגשת הדוח.

לפסקאות (2), (4), (5) ו-(8)

סעיף 47א(ב) לחוק מס ערך מוסף קובע, כי קונה שהוא חייב במס חייב לדרוש ממוכר שהוא עוסק מורשה חשבונית מס, ולא ישלם בשטרי כסף, וזאת בעסקאות שערך הנכסים או השירותים בהן עלה על 20,000 שקלים חדשים. הוראה זו באה להבטיח דיווח נאות ותשלום מס ערך מוסף לרשות המסים בגין עסקאות שבוצעו.

מוצע לקבוע כי סכום העסקה המרבי האמור בסעיף 47א(ב) יופחת ויעמוד על 10,000 שקלים חדשים, מכיוון שתשלום במזומן מקשה על דיווח ואיתור עסקאות ועל כן מוצע לצמצם אפשרות זו.

עוד מוצע, כדי לאכוף את הוראת הסעיף האמור, לקבוע, כי על הפרתו ניתן להטיל קנס אזרחי בשיעור של 15% מסכום העסקה, וכן לתקן את סעיף 97 לחוק מס ערך מוסף, כך שאם לא ישולם הקנס האמור במועד שנקבע לכך או אם דחה המנהל את תשלומי, ייוספו עליו לתקופת הפיגור או הדחייה, הפרשי הצמדה וריבית.

המסים וביצוע פעולות שונות בעבור לקוחות; הפקת שאילתות ניהוליות המסייעות לניהול מרשמי המייצגים, וחיסכון בהגעה הפיזית למשרדי רשות המסים.

לאחרונה קבע בית המשפט העליון, בע"מ 980/08, עופר מנירב נ' מדינת ישראל, (פורסם במאגר נבו), כי חלק מהתשלומים שגובה רשות המסים בעד קבלת השירותים כאמור הם, ככל הנראה, תשלום מסוג "אגרה" שגבייתם מחייבת עיגון בחקיקה, ופסק כי יש להחזיר את הדיון לבית המשפט המחוזי כדי שידון מחדש בחוקיות כל סוגי התשלומים, בהתאם לעקרונות שנקבעו על ידי בית המשפט העליון.

כדי למנוע מחלוקות נוספות בהווה ובעתיד בעניין חוקיות התשלומים הנגבים בגין מערכת המחשוב, על סוגיהם השונים, לרבות תשלומים שלעמדת הרשות גבייתם היא כדין לפי ע"מ 980/08 הנוכח לעיל, כגון דמי ההתחברות והתשלום הקבוע, ונוכח חשיבות התשלומים אשר מאפשרים מתן שירות מיטבי למשתמשים במערכת, מוצע להסדיר את הטלת התשלומים בחקיקה כך שיהיה בסמכות שר האוצר לקבוע תשלומים בעד קבלת שירותים ממערכת ש"מ, ובכלל זה בעד החיבור למערכת ובעד השימוש בה, וכן לקבוע כי בסמכות שר האוצר לתת פטורים, הקלות או הנחות מתשלומים כאמור.

סעיף 2 לפסקה (1)

סעיף 159א(ב1) לפקודה קובע כי פקיד שומה רשאי לעכב החזר מס אם לא הוגש דוח שאדם חייב בו לפי סעיפים 131 או 135 לפקודה, וזאת לתקופה שלא תעלה על 90 ימים מיום שיוגש הדוח.

חוק מס ערך מוסף, אינו מאפשר למנהל לעכב החזר מס באופן זה.

<sup>4</sup> ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשע"ב, עמ' 317.

<sup>5</sup> ס"ח התשס"ט, עמ' 157.

(3) בסעיף 84, אחרי "הוצאות" יבוא "סעדים זמניים, ערובה";

(4) אחרי סעיף 95 יבוא:

"קנס לקונה בשל 95א. (א) לא דרש קונה שהוא חייב במס ממוכר שהוא עוסק מורשה, חשבונית מס, או שילם בשטרי כסף, או בשיק מוסב בלא שהוסיף על גב השיק את שמו, חתימתו, ומספר הרישום במשרד מס ערך מוסף, בניגוד להוראות סעיף 47א(ב), רשאי המנהל להטיל על הקונה קנס בשיעור של 15% מערך הנכסים או השירותים שרכש.

(ב) על החלטת המנהל לפי סעיף קטן (א) רשאי החייב במס להגיש ערעור לפני בית המשפט המחוזי, בתוך 30 ימים מיום שהודע לו על ההחלטה.

(ג) הגשת ערעור דוחה את תשלום הקנס אלא אם כן החליט בית המשפט אחרת."

(5) בסעיף 97, במקום "לפי סעיף 95" יבוא "לפי סעיפים 95 או 95א";

(6) אחרי סעיף 102 יבוא:

"העברת חוב מס 102א. (א) על אף האמור בסעיף 102, ובהגדרה "חוב" שבסעיף 1 לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995 (בפרק זה – חוק המרכז לגביית קנסות), בתקופה של שנתיים החל ביום תחילתו של חוק העמקת גביית המסים והגברת האכיפה (תיקוני חקיקה), התשע"ג-2012, רשאי המנהל, בהסכמת מנהל רשות האכיפה והגבייה, להעביר כל סכום שאדם חייב לשלם לפי חוק זה (בפרק זה – חוב מס), לגבייה בידי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (בפרק זה – המרכז), לפי חוק המרכז לגביית קנסות; חוב מס שהועבר כאמור יראו אותו כחוב כהגדרתו בחוק המרכז לגביית קנסות.

(ב) על העברת חוב מס לגבייה בידי המרכז, לפי הוראות סעיף קטן (א), ישלח המנהל הודעה לנישום.

(ג) העביר המנהל חוב מס לגבייה בידי המרכז לפי הוראות סעיף קטן (א), לא ייאכף תשלומם לפי הוראות חוק זה, כל עוד גבייתו היא בסמכות המרכז.

## ד ב ר י ה ס ב ר

את שר המשפטים לקבוע בתקנות הוראות גם בעניין סעדים זמניים ומתן ערובה בהליך ערעור, כדי להבטיח את תשלום המס כאשר יש חשש שהמס לא ישולם בתום ההליכים.

### לפסקה (6)

בדומה לתיקון המוצע לפקודה, בסעיף 51(5) להצעת החוק, מוצע להוסיף גם לחוק מס ערך מוסף הוראת שעה לעניין העברת חוב מס לגבייה בידי המרכז, וכן הוראה לעניין רשמים לענייני מסים וסמכויותיהם (ר' בהרחבה דברי הסבר לסעיף 51(5) להצעת החוק).

### לפסקה (3)

חוק מס ערך מוסף קובע בסעיף 91 כי בהליך ערעור על החלטה לפי החוק האמור, לא ישולם המס השנוי במחלוקת. מסיבה זו, הליכי הערעור מנוצלים במקרים רבים כדי לדחות ואף לא לשלם את המס השנוי במחלוקת, ומוגשים גם אם אין בערעור ממש. במקרים רבים, רשות המסים ניצבת בסוף ההליך מול שוקת שבורה ובלא יכולת של ממש לגבות את המס המגיע לה.

לאור האמור, ובדומה לתיקון המוצע בפקודה, בסעיף 1(2) להצעת החוק, מוצע לתקן את סעיף 84 לחוק, ולהסמיך

(ד) על אף הוראות סעיף 142(א), בהעברת חוב מס לגבייה בידי המרכז לפי הוראות סעיף קטן (א) ניתן למסור למרכז את פרטי הזיהוי של החייב במס ומענו, וכן פרטים לעניין סכום החוב ולעניין הליכי גבייה שננקטו נגדו לפי חוק זה בשל אותו חוב.

רשמים לענייני מסים 102ב. הסמכויות הנתונות לרשמים לענייני מסים לפי סעיף 194ב לפקודת מס הכנסה, יהיו נתונות להם גם לעניין חוב מס לפי חוק זה שהחלו הליכים לגבייתו לפי פקודת המסים (גבייה), וההוראות לפי אותו סעיף יחולו לעניין זה, בשינויים המחויבים.”;

(7) בסעיף 106 –

- (א) בסעיף קטן (א), בהגדרה “קרוב”, במקום “105יא” יבוא “88”;
- (ב) בסעיף קטן (ב)(2), אחרי “שלוש שנים” יבוא “ואם מי שקיבל את הנכסים הוא בן זוגו של היחיד – חמש שנים”;
- (ג) בסעיף קטן (ב1) –

(1) האמור בו יסומן כפסקה “(1)”, ובה, אחרי “העביר את פעילותו” יבוא “למי שהוא, במישרין או בעקיפין, בעל שליטה בו, או” ובמקום “מהחבר האחר” יבוא “מבעל השליטה או מהחבר האחר, לפי העניין”;

(2) אחרי פסקה (1) יבוא:

” (2) היה ליחיד חוב מס סופי והוא העביר את פעילותו בלא תמורה או בתמורה חלקית לקרובו או לחברה שהוא בעל שליטה בה, בלי שנותרו לו אמצעים בישראל לסילוק החוב האמור, ניתן לגבות את חוב המס שהוא חייב בו ממי שקיבל את הפעילות בנסיבות כאמור, כל עוד לא עברו שלוש שנים, ואם מי שקיבל את הפעילות הוא בן זוגו של היחיד – חמש שנים, מתום שנת המס שבה היה חוב המס לסופי, או שבה הועברה הפעילות, לפי המאוחר”;

(ד) בסעיף קטן (ג), בסופו יבוא “ואולם אם הועברה פעילות של חבר בני אדם אל חבר בני אדם אחר כאמור בסעיף קטן (ב1)(1) וסבר המנהל כי אחת ממטרותיה העיקריות של ההעברה היא הימנעות מתשלום מס, רשאי המנהל לראות בחבר האחר כחליפו של החבר המעביר, ולחייבו בכל חוב המס של החבר המעביר”;

## ד ב ר י ה ס ב ר

כדי לכלול בגדר הסעיף גם העברות מסוגים נוספים ובכך למנוע דרכים נוספות להברחת נכסים.

בנוסף, ובדומה לתיקון המוצע לפקודה, במטרה לעצמם את התופעה של הברחת נכסים בין בני זוג ולהקל על גביית המס במקרים כאמור, מוצע לתקן את סעיף 106 לחוק מס ערך מוסף ולקבוע בו, כי יהיה ניתן לגבות חוב מס בנסיבות של העברת נכסים, בלא תמורה או בתמורה חלקית, בין בני זוג כל עוד לא עברו חמש שנים מתום שנת המס שבה היה חוב המס הסופי או שבה הועברו הנכסים, לפי המאוחר, וזאת במקום תקופה של שלוש שנים הקבועה כיום.

## לפסקה (7)

סעיף 106 לחוק מס ערך מוסף קובע, כי במקרה שבו חברה בעלת חוב העבירה לחברה אחרת פעילות בלא תמורה או בתמורה חלקית, בלי שנותרו בחברה אמצעים לכיסוי החוב, וחברה זו נשלטת בידי אותם בעלי שליטה, במישרין או בעקיפין, ניתן לגבות את החוב מהחברה שקיבלה את הפעילות. מוצע לקבוע, בדומה לתיקון המוצע לסעיף 119א לפקודה, בסעיף 106(1) להצעת החוק, כי ההוראות הקבועות בסעיף האמור יחולו גם על בעל שליטה המעביר פעילות לחברה ועל חברה המעבירה פעילות לבעל השליטה, זאת,



(8) בסעיף 107(ג), אחרי "95" יבוא "95א";

(9) בסעיף 112א(ג), במקום "בית משפט השלום" יבוא "בית המשפט המחוזי";

(10) בסעיף 115א(א), במקום "בית משפט השלום" יבוא "בית המשפט המחוזי";

(11) בסעיף 129(ב), בהגדרה "חשבונית או תעודת משלוח", בפסקה (1), בסופה יבוא "ולעניין טובין המובלים לאזור או לשטחי עזה ויריחו – חשבונית שהוצאה כדין בידי עוסק הרשום לפי חוק זה, הכוללת פרטים שקבע המנהל";

(12) אחרי סעיף 137 יבוא:

"דין נכסי עסק  
כשהנכס חדל לשמש  
בעסקה חייבת  
נכס שנרכש בידי עוסק שניכח את מס התשומות בשל רכישתו  
או ייבואו, והנכס חדל לאחר מכן לשמש בעסקה החייבת  
במס, יהא דינו כדין נכס שנעשה בו שימוש לצורך עצמי עם  
שינוי השימוש."

### פרק ג': מיסוי מקרקעין

3. בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 (להלן – חוק מיסוי מקרקעין) – תיקון חוק מיסוי מקרקעין

(1) בסעיף 194ד(א), בפסקה (1), במקום "דין החזר" יבוא "דין מס שנוכה במקור לפי סעיף 164 לפקודה, דין החזר";

### דברי הסבר

שהעברת טובין מעוסק הרשום לפי חוק מס ערך מוסף, לעוסק, מוסד כספי או מלכ"ר הרשומים באזור או בשטחי עזה ויריחו תלויה אף היא בחשבונית הכוללת פרטים שקבע המנהל, ולא בתעודת משלוח.

#### לפסקה (12)

במקרים שבהם עוסק ניכח תשומה בגין רכישת נכס והנכס הפסיק לשמש אותו בעסקו, נוצר מצב שבו מס העסקאות בגין רכישת הנכס לא ישולם. מוצע לקבוע, כי דינו של הנכס יהיה כדין נכס שנעשה בו שימוש לצורך עצמי עם שינוי השימוש כאמור, ולכן במועד שינוי השימוש יחויב העוסק במס ערך מוסף בשל מכר רעיוני.

#### סעיף 3 לפסקה (1)

סעיף 164 לפקודה קובע חובת ניכוי במקור מהכנסה ששר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, קבע בצו. צו מס הכנסה (קביעת תשלומים בעד שירותים או נכסים כהכנסה), התשל"ז-1977, קובע חובת ניכוי מס במקור במכירת נכס, לרבות מקרקעין. בהתאם לזאת, בעסקאות מקרקעין החוסות תחת צו זה יש לנכות מס הכנסה בהתאם לצו. בנוסף, באותה עסקת מקרקעין נקבעת חבות במס גם מכוח חוק מיסוי מקרקעין.

כיום, לא קיים סעיף המאפשר לקזז בין התשלומים האמורים, ועל כן עד לבירור חבות המס הסופית של המוכר הוא חשוף לתשלום של כפל מס. לאור האמור, מוצע לתקן את סעיף 194ד לחוק מיסוי מקרקעין כך שיתאפשר קיזוז של ניכוי מס במקור שנוכה בעסקת מקרקעין מכוח הפקודה והתקנות לפיה, מחבות מס השבח של המנכה לפי חוק מיסוי מקרקעין.

כמו כן, ובדומה למוצע בסעיף 107(ג) להצעת החוק, כדי להתמודד עם תופעת "גלגול החברות" מוצע לקבוע, כי במקרים שבהם הועברה פעילותו של חבר בני אדם אל חבר בני אדם אחר שיש בו, במישרין או בעקיפין, אותם בעלי שליטה או קרוביהם וסבר פקיד השומה כי אחת ממטרותיה העיקריות של ההעברה היא הימנעות מתשלום מס, יהיה פקיד השומה רשאי לראות בחבר האחר כחליפו של החבר המעביר, ולחייבו בכל חוב המס של החבר המעביר.

#### לפסקאות (9) ו-(10)

מוצע לתקן את סעיפים 112א(ג) ו-115 לחוק מס ערך מוסף, שעניינם גביית מס במקרים מיוחדים ועיכוב יציאה מהארץ, ולהסמיך את בית המשפט המחוזי, שהוא בית המשפט הדן בערעורים לפי החוק האמור ואשר דן בבקשות דומות לפי פקודת מס הכנסה, לדון בבקשות לפי הסעיפים האמורים.

#### לפסקה (11)

סעיף 129(ב) לחוק מס ערך מוסף קובע כי טובין מובלים ילוו במסמך בהתאם למקום הרישום של העוסק. לעניין טובין המובלים מעוסק הרשום באזור או בשטחי עזה ויריחו לפי הדין החל שם והמקביל לחוק מס ערך מוסף, על העוסק להציג חשבונית, הכוללת פרטים שקבע המנהל. ואולם לעניין טובין המובלים מעוסק ישראלי ניתן לבחור בין הצגת חשבונית להצגת תעודת משלוח.

לשם ייעול האכיפה והגברת ההדדיות בהעברת טובין בין שטחי ישראל לרשות הפלסטינית, ובמטרה להגביר את הוודאות בעניין התחשבנות המסים בין ישראל לרשות הפלסטינית, מוצע לתקן את סעיף 129(ב)(1) לחוק כך

<sup>6</sup> ס"ח התשכ"ג, עמ' 156, התשע"ב, עמ' 521.



(2) בסעיף 95א(ב)(2), אחרי "שלוש שנים" יבוא "ואם מי שקיבל את הנכסים הוא בן זוגו של היחיד – חמש שנים";

(3) אחרי סעיף 95א יבוא:

(א) על אף האמור בסעיף 92, ובהגדרה "חוב" שבסעיף 1 לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995 (בפרק זה – חוק המרכז לגביית קנסות), בתקופה של שנתיים החל ביום תחילתו של חוק העמקת גביית המסים והגברת האכיפה (תיקוני חקיקה), התשע"ג-2012, רשאי המנהל, בהסכמת מנהל רשות האכיפה והגבייה, להעביר כל סכום שאדם חייב לשלם לפי חוק זה (בפרק זה – חוב מס), לגבייה בידי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (בפרק זה – המרכז), לפי חוק המרכז לגביית קנסות; חוב מס שהועבר כאמור יראו אותו כחוב כהגדרתו בחוק המרכז לגביית קנסות.

(ב) על העברת חוב מס לגבייה בידי המרכז, לפי הוראות סעיף קטן (א), ישלח המנהל הודעה לנישום.

(ג) העביר המנהל חוב מס לגבייה בידי המרכז לפי הוראות סעיף קטן (א), לא ייאכף תשלומו לפי הוראות חוק זה, כל עוד גבייתו היא בסמכות המרכז.

(ד) על אף הוראות סעיף 105, בהעברת חוב מס לגבייה בידי המרכז לפי הוראות סעיף קטן (א) ניתן למסור למרכז את פרטי הזיהוי של החייב במס ומענו, וכן פרטים לעניין סכום החוב ולעניין הליכי גבייה שננקטו נגדו לפי חוק זה בשל אותו חוב.

רשמים לענייני מסים 195ג. הסמכויות הנתונות לרשמים לענייני מסים לפי סעיף 194ב לפקודת מס הכנסה, יהיו נתונות להם גם לעניין חוב מס לפי חוק זה שהחלו הליכים לגבייתו לפי פקודת המסים (גבייה), וההוראות לפי אותן סעיף יחולו לעניין זה, בשינויים המחויבים;

(4) בסעיף 110א(א), אחרי "הארכת המועד להגשת ערר" יבוא "סעדים זמניים, ערובה".

## ד ב ר י ה ס ב ר

שליטה אינו מתאים לחוק מיסוי מקרקעין ואינו קיים גם כיום בסעיף 95א לחוק האמור.

### לפסקה (3)

בדומה לתיקון המוצע לפקודה, בסעיף 1(5) להצעת החוק, ולתיקון המוצע לחוק מס ערך מוסף, בסעיף 2(6) להצעת החוק, מוצע להוסיף גם לחוק מיסוי מקרקעין הוראת שעה לעניין העברת חוב מס לגבייה בידי המרכז, וכן הוראה לעניין רשמים לענייני מסים וסמכויותיהם (ר' בהרחבה דברי הסבר לסעיף 1(5) להצעת החוק).

### לפסקה (4)

חוק מיסוי מקרקעין קובע, בסעיף 91ב(ב), כי בהליך ערעור על החלטה לפי החוק האמור, לא ישולם המס השנוי במחלוקת. מסיבה זו, הליכי הערעור מנוצלים במקרים

### לפסקה (2)

בדומה לתיקון המוצע לפקודה ולחוק מס ערך מוסף (ר' סעיפים 1(1) ו-7(2) להצעת החוק), במטרה לצמצם את התופעה של הברחת נכסים בין בני זוג ולהקל על גביית המס במקרים כאמור, מוצע לתקן את סעיף 95א לחוק מיסוי מקרקעין ולקבוע בו, כי יהיה ניתן לגבות חוב מס בנסיבות של העברת נכסים, בלא תמורה או בתמורה חלקית, בין בני זוג כל עוד לא עברו חמש שנים מתום שנת המס שבה היה חוב המס הסופי או שבה הועברו הנכסים, לפי המאוחר, וזאת במקום תקופה של שלוש שנים הקבועה כיום. לעניין זה יצוין כי שאר התיקונים שהוצעו לפקודה ולחוק מס ערך מוסף בעניין זה, שמטרתם לכלול בגדר הסעיף גם העברות מסוגים נוספים ובכך למנוע דרכים נוספות להברחת נכסים, לא נכללו בתיקון לחוק מיסוי מקרקעין, שכן עניין העברת פעילות מחבר בני אדם לחבר בני אדם אחר או לבעל

## פרק ד': בלו

תיקון חוק הבלו  
על דלק

4. בחוק הבלו על דלק, התשי"ח-1958 –

(1) אחרי סעיף 7 יבוא:

"גביית חוב מצד 7א. (א) בסעיף זה – שלישי

"בעל שליטה" – כהגדרתו בסעיף 119א לפקודת מס הכנסה;

"קרוב" – כהגדרתו בסעיף 88 לפקודת מס הכנסה;

"חוב סופי" – חוב לפי חוק זה, שניתן לגבותו לפי הוראות פקודת המסים (גבייה);

"יחסים מיוחדים" – יחסים כאמור בפסקאות (1) עד (3) להגדרה "יחסים מיוחדים" שבסעיף 129 לפקודת המכס<sup>7</sup>, החלים בין צדדים להעברה כאמור בסעיף זה, ואולם לעניין פסקה (2) להגדרה האמורה, לא יראו בעל מניות מיעוט בחברה כשולט באחר רק בשל כך שיש לו זכות וטו בחברה שמטרתה להגן על זכויותיו כמיעוט בחברה;

"נכס" – לרבות זכויות בתאגיד, ניירות ערך, מסמכים סחירים וזכויות בהם;

"שווי נכס" – המחיר שהיה מתקבל במכירתו ממוכר מרצון לקונה מרצון.

(ב) היה לחייב בבלו חוב סופי והוא העביר את נכסיו בלא תמורה, או שהעבירם למי שיש לו עמו יחסים מיוחדים בלא תמורה או בתמורה חלקית, בלי שנותרו לו אמצעים בישראל לסילוק החוב (בסעיף זה – המעביר), ניתן לגבות את החוב הסופי –

## ד ב ר י ה ס ב ר

119א לפקודה ובסעיף 106 לחוק מס ערך מוסף, בנוסח המתוקן המוצע בסעיפים 1 ו-2 (7) להצעת החוק (ר' דברי הסבר לסעיפים האמורים).

בנוסף, ואף זאת כדי לייעל את הליכי הגבייה, מוצע לקבוע בחוק הבלו, בסעיף 7ב המוצע, סעיף דומה לסעיף 106 לחוק מס ערך מוסף, ולפיו חבר בני אדם אשר לא מסר דין וחשבון בניגוד להוראות סעיף 21(א) לחוק הבלו, או מסר למנהל או למי שהוסמך על ידו ידיעה או הצהרה בלתי נכונה או הטעה אותם בפרט מסוים, רשאי המנהל לחייב בבלו בעל תפקיד באותו חבר בני אדם, ובלבד שבעל התפקיד הורשע בפסק דין חלוט.

בסעיף 7ג המוצע, מוצע לתת למנהל סמכות עיכוב יציאה מהארץ וסמכות עיקול רכוש לחייב בבלו המנסה להשתמש מתשלום המס, בדומה לסמכות הקבועה בסעיף 194 לפקודה, ובסעיפים 112א ו-115 לחוק מס ערך מוסף.

רבים כדי לדחות ואף לא לשלם את המס השנני במחלוקת, ומוגשים גם אם אין בערעור ממש. במקרים רבים, רשות המסים ניצבת בסוף ההליך מול שוקת שבורה ובלא יכולת של ממש לגבות את המס המגיע לה.

לאור האמור, ובדומה לתיקון המוצע לפקודה, בסעיף 1(2) להצעת החוק, ולחוק מס ערך מוסף, בסעיף 2(3) להצעת החוק, מוצע לתקן את סעיף 110 לחוק מיסוי מקרקעין, ולהסמיך את שר המשפטים לקבוע בתקנות הוראות גם בעניין סעדים זמניים ומתן ערובה בהליך ערר לפני ועדת ערר, כדי להבטיח את תשלום המס כאשר יש חשש שהמס לא ישולם בתום ההליכים.

### סעיף 4 לפסקה (1)

כדי לייעל את גביית הבלו ולמנוע התחמקות מתשלום מס והברחת נכסים, מוצע לקבוע בחוק הבלו, בסעיף 7א המוצע, הוראות דומות לאלה הקיימות בסעיף

<sup>7</sup> ס"ח התשי"ח, עמ' 160; התשס"ח, עמ' 232.

<sup>8</sup> דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

(1) אם המעביר הוא חבר בני אדם – ממי שקיבל את הנכסים מאותו חבר בני אדם בנסיבות האמורות;

(2) אם המעביר הוא יחיד – ממי שקיבל את הנכסים מאותו יחיד בנסיבות האמורות, כל עוד לא חלפו שלוש שנים ואם מי שקיבל את הנכסים הוא בן זוגו של היחיד – חמש שנים, מתום השנה שבה הועברו הנכסים כאמור או מתום השנה שבה היה החוב לסופי, לפי המאוחר.

(ג) (1) היה לחבר בני אדם חוב סופי והוא העביר את פעילותו למי שהוא, במישרין או בעקיפין, בעל שליטה בו, או לחבר בני אדם אחר שיש בו, במישרין או בעקיפין, אותם בעלי שליטה או קרוביהם (בסעיף זה – החבר האחר), בלא תמורה או בתמורה חלקית, בלי שנותרו לו אמצעים בישראל לסילוק החוב האמור, ניתן לגבות את החוב שהחבר חייב בו מבעל השליטה או מהחבר האחר, לפי העניין.

(2) היה ליחיד חוב מס סופי והוא העביר את פעילותו בלא תמורה או בתמורה חלקית לקרובו או לחברה שהוא בעל שליטה בה, בלי שנותרו לו אמצעים בישראל לסילוק החוב האמור, ניתן לגבות את חוב המס שהוא חייב בו ממי שקיבל את הפעילות בנסיבות כאמור, כל עוד לא עברו שלוש שנים, ואם מי שקיבל את הפעילות הוא בן זוגו של היחיד – חמש שנים, מתום שנת המס שבה היה חוב המס לסופי, או שבה הועברה הפעילות, לפי המאוחר.

(ד) בלי לגרוע מהוראות סעיפים קטנים (ב)(1) או (ג)(1), היה לחבר בני אדם חוב סופי והוא התפרק או הפסיק את פעילותו בלי ששילם את החוב האמור, יראו את הנכסים שהיו לחבר כאילו הועברו לבעלי השליטה בו בלא תמורה, וניתן לגבות מהם את החוב, אלא אם כן הוכח אחרת להנחת דעתו של המנהל.

(ה) לא יגבו ממי שקיבל את הנכסים או הפעילות לפי סעיפים קטנים (ב), (ג) או (ד) יותר משווי הנכסים או הפעילות שקיבל בלא תמורה או מההפרש שבין התמורה החלקית ששילם לבין שווי הנכסים או הפעילות, ואם שילם מס בקשר להעברת הנכסים או הפעילות כאמור – לא יותר מהשווי או מההפרש כאמור, פחות סכום המס ששילם, ואולם אם הועברה פעילות של חבר בני אדם אל חבר בני אדם אחר כאמור בסעיף קטן (ג)(1) וסבר המנהל כי אחת ממטרותיה העיקריות של ההעברה היא הימנעות מתשלום מס, רשאי המנהל לראות בחבר האחר כחליפו של החבר המעביר, ולחייבו בכל חוב המס של החבר המעביר.

(ו) על גביית חוב ממי שקיבל נכס כאמור בסעיף זה (בסעיף זה – הנעבר), תחול פקודת המסים (גבייה).

(ז) החליט המנהל לפעול לפי סעיף זה, יודיע על כך למעביר ולנעבר וייתן להם הזדמנות להביא את טענותיהם.

(ח) על החלטת המנהל לפי סעיף זה, ניתן לערער לפני בית משפט השלום בתוך 30 ימים מיום מסירת ההחלטה; הוגשו נגד המעביר או הנעבר בקשת פירוק או בקשה לצו כינוס נכסים, ידון בערעור בית המשפט שאליו הוגשה הבקשה, לפי העניין.

(ט) הועבר נכס כאמור בסעיף זה ותמורת ההעברה סולקה התחייבות או הועברה התחייבות, רשאי בית המשפט להצהיר, לבקשת המנהל, כי סילוק ההתחייבות או העברתה, לפי העניין, אינו מהווה תמורה.

(א) עשה חבר בני אדם מעשה מהמפורטים להלן, והוטל עליו בשל כך בלו או כפל בלו, והערעור על הטלת הבלו או כפל הבלו נדחה על ידי בית המשפט, רשאי המנהל לקבוע כי בעל תפקיד בחבר בני האדם (בסעיף זה – בעל תפקיד) יהיה גם הוא חייב בתשלום הבלו או כפל הבלו, לפי העניין, ובלבד שהורשע בפסק דין חלוט:

(1) לא מסר דין וחשבון בהתאם להוראות סעיף 21(א);

(2) מסר למנהל או למי שהוסמך על ידו או לפקיד בלו ידיעה או הצהרה בלתי נכונה, או הטעה אותם בפרט מסוים העלול לפגוע במילוי תפקידם, כאמור בסעיף 26(א).

(ב) קבע המנהל כי על בעל תפקיד לשלם את הבלו או כפל הבלו, לפי העניין, לפי הוראות סעיף קטן (א), ישלם אותו בעל התפקיד בתוך 30 ימים מיום המצאת ההודעה על החיוב בהם.

(ג) בסעיף זה, "בעל תפקיד" – מי שבעת ביצוע מעשה כאמור בסעיף קטן (א) היה מנהל פעיל, שותף או בעל שליטה כהגדרתו בסעיף 119א לפקודת מס הכנסה, באותו חבר בני אדם.

(א) היתה למנהל סיבה לחשוש כי הבלו לא ישולם משום שיש בדעתו של חייב בבלו לצאת מ ישראל, או מחמת סיבה אחרת, רשאי הוא לדרוש בהודעה בכתב שהחייב בבלו ייתן מיד ערובה, כדי הנחת דעתו של המנהל, לתשלום הבלו, לרבות הפרשי הצמדה וריבית.

גביית חוב בנסיבות מיוחדות 7.ב.

עוכב יציאה מן הארץ ועיקול רכוש 7.ג.

(ב) נדרש חייב בבלו לשלם את הבלו המגיע ממנו או לתת ערובה לתשלומיו או להגיש דוח שנדרש להגישו, ולא עשה כן, רשאי בית משפט השלום במקום מושבו או במקום עסקו של החייב, על פי בקשת המנהל, לתת צו, אף שלא בפניו, על עיכוב יציאתו מהארץ ועל עיקול רכוש, עד למילוי תנאים שקבע.

(ג) היה החייב בבלו חברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76 לפקודת מס הכנסה, רשאי בית המשפט להורות לפי הוראות סעיף קטן (ב) על עיכוב יציאתו מהארץ של כל מנהל פעיל בחברה או מנהל עסקים או חבר המחזיק מניות המזכות אותו ב-25% לפחות מכוח ההצבעה בה או ב-25% לפחות מהונה במקרה של פירוק.

(ד) נדרש חייב במס שהוא חבר בני אדם לשלם את המס המגיע ממנו, והיה למנהל חשד סביר כי המס לא ישולם, רשאי בית המשפט כאמור בסעיף קטן (ב), על פי בקשת המנהל, לתת צו לעיכוב יציאתו מהארץ של מנהל פעיל, יושב ראש הדירקטוריון או מנהל עסקים, באותו חבר בני אדם, לשם חקירתו או לשם פעולות הדרושות להבטחת תשלום המס, ובלבד ששוכנע בית המשפט כי יציאתו מהארץ עלולה לסכל חקירה או פעולות כאמור וכי לא ניתן להטיל ערובה מתאימה להבטחת קיומן;

(2) בסעיף 9, אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) היה אדם חייב בהגשת דוח לפי פרק י"א לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, או לפי סימן ו' בפרק כ"ז לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, קודם למועד ההישבון לפי סעיף זה, ולא הגישו עד למועד האמור, רשאי המנהל לעכב את ההישבון לתקופה שלא תעלה על 90 ימים מיום שיוגש הדוח האמור";

(3) בסעיף 15(ג), במקום "כעבור שלושה חודשים" יבוא "כעבור שנה";

## ד ב ר י ה ס ב ר

### לפסקה (3)

רישיון לייצור דלק הניתן בהתאם לחוק הבלו מאפשר לחברה לרכוש דלק מבתי הזיקוק בלא מרכיב הבלו, ולהעבירו לרשות המס בעצמה, במועד שנקבע לכך. חקירות פליליות המתנהלות בחשד לעבירות על דיני הבלו הן מורכבות ומסועפות, לעתים נגד ארגוני פשיעה, ומעורבות בהן בדרך כלל גם עבירות על חוקי מס אחרים.

בהתאם לכך, תקופה של שלושה חודשים להגשת תובענה פלילית אינה מספיקה, ומנגד אין לאפשר לחברה אשר מתנהלת חקירה נגדה בחשד לביצוע עבירות על חוק הבלו להמשיך וליהנות מרישיון לייצור דלק. לאור האמור מוצע להאריך את התקופה עד להגשת תובענה פלילית, לשנה.

### לפסקה (2)

מכיוון שהתשומות המהוות בסיס להחזר בלו, הן גם הבסיס לחישוב מס ערך מוסף, ועל כן עוסק המגיש דוח לצורך הישבון בלו מחזיק בידיו את כל הנתונים המאפשרים הגשת דוח למס ערך מוסף, מוצע לקבוע, בדומה לקבוע בסעיף 159א לפקודה, ובסעיף 39א לחוק מס ערך מוסף, כנוסחו בסעיף 2(1) להצעת החוק, כי לא יינתן הישבון בגין הבלו אם לא הוגש דוח לפי פרק י"א לחוק מס ערך מוסף או לפי סימן ו' לפרק כ"ז לחוק ההתייעלות הכלכלית, קודם למועד בקשת ההישבון, וזאת לתקופה של עד 90 ימים לאחר הגשת הדוח. יובהר, כי אין בעיכוב ההישבון כדי למנוע את הגשת הדוח התקופתי ותשלום מס ערך מוסף הנובע ממנו, תוך קיזוז סכום ההישבון מתשלום המס כאמור.

(4) בסעיף 21, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) חייב בדיווח יודיע למנהל או למי שהורשה על ידו על כל שינוי שחל במידע שמסר לפי סעיף קטן (ג)."

#### פרק ה': איסור הלבנת הון

תיקון חוק איסור  
הלבנת הון

5. בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 –

(1) בסעיף 13(א), במקום "והשר שבאחריותו נמצא אגף המכס ומע"מ או" יבוא "שר האוצר והשר שבאחריותו נמצא";

(2) בסעיף 27 –

(א) במקום כותרת השוליים יבוא "סמכויות פקיד מכס";

(ב) בסעיף קטן (ד), בהגדרה "עבירה", בפסקה (1), במקום הסיפה החל במילים "וכן עבירות" יבוא "וכן עבירות לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה, לפי סעיף 98(ג) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963, ולפי סעיף 117(ב)(1) או (3) עד (8) או (1) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975";

#### ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (4)

"להלבינו". התיקון המוצע מטרתו לייעל את המשטר של איסור הלבנת הון ולאפשר חשיפה יעילה של הלבנת הון אשר מקורה בעבירות מס חמורות אלה.

קביעת עבירות מס כעבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון עולה בקנה אחד עם הדרישות הבין-לאומיות בתחום איסור הלבנת ההון. במסגרת ארבעים ההמלצות של ארגון ה-FATF (Financial Action Task Force), שעודכנו בחודש פברואר 2012, ושמהוות את הסטנדרטים הבין-לאומיים המחייבים בתחום המאבק בהלבנת הון, ודברי ההסבר להן, נקבע כי על המדינות לקבוע כל עבירה חמורה כעבירת מקור, ובכלל זה, בין השאר, עבירות מס חמורות.

לפסקה (1)

מוצע לתקן את סעיף 13(א) לחוק איסור הלבנת הון כדי להבהיר, כי שר האוצר הוא השר המוסמך להקים, לגבי הגופים שבאחריותו, ועדה שתהיה מוסמכת להטיל עיצום כספי לפי פרק ה' לחוק איסור הלבנת הון.

לפסקה (2)

מוצע לתקן את סעיף 27 לחוק איסור הלבנת הון הקובע סמכויות לפקיד מכס ולפקיד מכס חוקר, ולתת לפקיד מכס שהוסמך לחקור, סמכויות חקירה, כניסה, חיפוש ותפיסה גם בנוגע לעבירות הלבנת הון שנעברו ברכוש שמקורו בעבירות המס הנוספות שמוצע להוסיפן כעבירות מקור (לעניין עבירות אלה ר' בהרחבה דברי ההסבר לפסקה (4) המוצעת, לעניין תיקון התוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון).

יצרן דלק, מי שמשמש בדלק שניתן עליו פטור ומי שמשמש בדלק שניתן עליו הישבון מגישים בקשות שונות בהתאם לחוק הבלו, שבמסגרתן מצהירים על פרטים שונים, בהתאם למהות פעילותם ואופי הבקשה (למשל בקשה לקבלת רישיון לייצור דלק, בקשה לקבלת דלק בפטור מבלו, בקשה לקבלת הישבון בלו, דוחות תקופתיים וכו').

מוצע לחייב בחוק הבלו את החייבים בדיווח להודיע למנהל על כל שינוי בכל פרט מהותי שעליו הצהירו לפני המנהל.

סעיף 5 מוצע לערוך כמה תיקונים בחוק איסור הלבנת הון שמטרתם להגביר את המלחמה ב"הון השחור" שמקורו בעבירות מס חמורות ולייעל את האכיפה בהקשר זה. התיקונים כוללים בעיקרם הוספת עבירות מס חמורות נוספות כעבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון, מתן סמכויות חקירה, כניסה, תפיסה, חיפוש לפקיד מכס חוקר בעבירות הלבנת הון שנעברו ברכוש שמקורו בעבירות מס אלה, וקביעת הסדר המאפשר העברת מידע לפקיד מכס חוקר ממאגר המידע המנוהל ברשות לאיסור הלבנת הון ומימון טורו, בתנאים הקבועים בהצעה.

עבירות מס מלוות לא אחת בתנועות כספים בין-לאומיות, במגמה לטשטש את מקור הכספים ולהתחמק מתשלום מס. עברייני מס, כמו מלביני הון, עושים שימוש בגופים פיננסיים וכלכליים למטרות הסוואה והטמעה של הכספים בשוק הלגיטימי. בפועל, עבירות אלה מייצרות "הון שחור" המוחזר למעגל הפעילות הכלכלית החוקית במטרה

<sup>9</sup> ס"ח התש"ס עמ' 293; התשע"ב, עמ' 336.

(א) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) (1) לצורך ביצוע סמכויות פקיד מכס חוקר לפי חוק זה, רשאית הרשות המוסמכת להעביר לו מידע מתוך מאגר המידע.

(2) העברת המידע תהיה על פי בקשה מנומקת, בהתאם לכללים שיקבע שר המשפטים בהסכמת שר האוצר; בכללים ייקבעו, בין השאר, דרכי השימוש במידע בידי פקיד המכס החוקר, אבטחתו ושמירת סודיותו.

(3) הוראות סעיף קטן (ב2) יחולו לעניין בקשות לפי סעיף קטן זה, בשינויים המחויבים.

(4) הרשות המוסמכת תמסור למשטרת ישראל הודעה בדבר העברת מידע לפקיד מכס חוקר לפי סעיף קטן זה; שר המשפטים בהסכמת השר לביטחון הפנים יקבע בכללים את נוסח ההודעה ופרטיה";

(ב) בסעיף קטן (ה) –

(1) האמור בו יסומן כפסקה "(1)", ובה, במקום "מניעת עבירות" יבוא "מניעה וחקירה של עבירות" ואחרי "מיוזמתה" יבוא "בנסיבות ומנימוקים שתפרט";

## ד ב ר י ה ס ב ר

### לפסקה (3)

מוצע לתקן את סעיף 30 לחוק איסור הלבנת הון, המסדיר את נושא העברת מידע ממאגר המידע, כאמור בסעיף 28 לחוק איסור הלבנת הון, למשטרת ישראל, לשירות הביטחון הכללי, למוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, לאמ"ן וליחידה במלמ"ב, כך שתתאפשר העברת מידע ממאגר המידע גם לפקיד מכס חוקר.

מוצע לאפשר לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – הרשות המוסמכת) להעביר מידע ממאגר מידע לפקיד מכס חוקר לצורך ביצוע סמכויותיו לפי חוק איסור הלבנת הון, על פי בקשה מנומקת ובהתאם לכללים שיקבע שר המשפטים בהסכמת שר האוצר. כמו כן מוצע לאפשר לרשות המוסמכת להעביר מידע ממאגר המידע לפקיד מכס חוקר גם מיוזמתה. מוצע לקבוע כי כאשר הרשות המוסמכת מעבירה מידע לפקיד מכס חוקר, בין אם על פי בקשתו ובין אם מיוזמתה, עליה למסור הודעה בדבר העברת המידע למשטרת ישראל, זאת מאחר שהאחריות הכוללת לחקירת עבירות הלבנת הון היא של משטרת ישראל. בנוסף, הוראה זו נועדה לייעל את חקירת עבירות הלבנת הון ולמנוע מצב שבו מתנהלות חקירות ברשות המסים ובמשטרת ישראל באותו עניין בלי שהגופים האמורים מודעים לכך. כמו כן מוצע כי שר המשפטים בהסכמת השר לביטחון הפנים יקבע בכללים את נוסח ההודעה ופרטיה.

על פי התיקון המוצע, פקיד מכס חוקר יוכל לעשות שימוש במידע שהועבר אליו מהרשות המוסמכת, על פי בקשתו או מיוזמתה של הרשות המוסמכת, לשם ביצוע סמכויותיו לפי חוק איסור הלבנת הון, בדומה לגורמים

האחרים המוסמכים לקבל מידע מהרשות המוסמכת. פקיד מכס חוקר יוכל לעשות שימוש במידע שהועבר אליו מהרשות המוסמכת על פי בקשתו גם לשם חקירה ומניעה של עבירה נוספת וגילוי עבריינים בעבירה נוספת והעמדתם לדין, בהתאם לכללים שיקבעו, אך בתנאי שהעבירה הנוספת קשורה לחקירת העבירה שלגביה התבקש המידע. מוצע להבהיר כי האפשרות להעביר מידע לפקיד מכס חוקר לפי סעיף קטן (ח) של סעיף 30 לחוק איסור הלבנת הון, אינה כפופה לסייג האמור, ולפיכך לא יהיה שינוי בסמכות משטרת ישראל ושירות הביטחון הכללי להעביר מידע לפקיד מכס חוקר לאחר שמצאו שיש מקום להעביר לו את המידע לצורך חקירת הלבנת הון או חקירת עבירות נוספות המפורטות בתקנות איסור הלבנת הון (כללים לשימוש במידע שהועבר למשטרת ישראל ולשירות הביטחון הכללי לשם חקירת עבירות נוספות ולהעברתו לרשות אחרת), התשס"ו–2006, ובהתאם להוראות הקבועות בתקנות אלה. זאת הן לגבי מידע שהועבר על ידי הרשות המוסמכת למשטרת ישראל ולשירות הביטחון הכללי על פי בקשתם, והן לגבי מידע שהועבר לגורמים אלה על ידי הרשות המוסמכת, מיוזמתה.

יצוין כי תיקון המוצע המאפשר העברת מידע לפקיד מכס חוקר ולרשויות חקירה נוספות נכלל במסגרת הצעת חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 7), התשס"ז–2007 (הצעות חוק הממשלה, מס' 513, התש"ע, עמ' 1114) (להלן – הצעת תיקון מס' 7), אשר מונחת על שולחנה של ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת להכנה לקריאה שנייה ושלישית. הנוסח המוצע גובש בעקבות הערות שהושמעו בוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, במהלך הדיונים בהצעה.



(2) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(2) לצורך ביצוע סמכויות פקיד מכס חוקר לפי חוק זה, רשאית הרשות המוסמכת, מיוזמתה, להעביר מידע ממאגר המידע לפקיד מכס חוקר; הרשות המוסמכת תמסור למשטרת ישראל הודעה בדבר העברת מידע לפקיד מכס חוקר לפי פסקה זו; שר המשפטים בהסכמת השר לביטחון הפנים יקבע בכללים את נוסח ההודעה ופרטיה:"

(ג) אחרי סעיף קטן (ז) יבוא:

"(ז) מידע שהועבר לפקיד מכס חוקר לא ייעשה בו שימוש אלא לשם ביצוע סמכויות פקיד מכס חוקר לפי חוק זה; ואולם רשאי פקיד מכס חוקר, במסגרת תפקידו, לעשות שימוש במידע שהעבירה לו הרשות המוסמכת לפי סעיף קטן (ב) לשם חקירת עבירה נוספת שלא לפי חוק זה ומניעתה או לשם גילוי עבריינים בעבירה נוספת והעמדתם לדין, הכל בהתאם לכללים שייקבעו, ובלבד שהעבירה הנוספת קשורה לחקירת העבירה שלגביה התבקש המידע:"

(ד) בסעיף קטן (ח), במקום "בסעיף קטן (ז)" יבוא "בסעיפים קטנים (ז) ו-(יז); אין בהוראות סעיף קטן (ז) כדי לגרוע מסמכות משטרת ישראל ושירות הביטחון הכללי להעביר מידע לפקיד מכס חוקר לפי הוראות סעיף קטן זה לשם ביצוע המטרות המפורטות בסעיף קטן (ז);"

(ה) בסעיף קטן (ט), במקום "בסעיף קטן (ז)" יבוא "בסעיפים קטנים (ז) ו-(יז);"

(4) בתוספת הראשונה, במקום פרט (17) יבוא:

"(17) עבירות לפי סעיף 117(ב)(1) או (3) עד (8) או (ב) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975;"

(17א) עבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה;"

(17ב) עבירה לפי סעיף 98(2ג) לחוק מיסוי מקרקעין, התשכ"ג-1963;"

#### פרק ו': חוקים נוספים

6. בחוק מיסוי רווחי נפט, התשע"א-2011<sup>10</sup> – תיקון חוק מיסוי רווחי נפט

(1) בסעיף 10(ב), בסופו יבוא "הוראות סעיפים 180 ו-190 לפקודה יחולו על מקדמות לפי סעיף קטן זה, בשינויים המחויבים;"

(2) בסעיף 47, אחרי "היטל" יבוא "ומקדמות לפי סעיף 10(ב)."

#### ד ב ר י ה ס ב ר

#### לפסקה (4)

בעבירות אלה, רכוש ששימש לביצוע, רכוש שאיפשר את ביצוע ורכוש שנעברו בו עבירות אלה, תהיה עבירה פלילית לפי סעיפים 3(א) או 4 לחוק איסור הלבנת הון, לפי נסיבות המקרה המסוים.

יצוין כי בהצעת תיקון מס' 7 נכללה הצעה להוסיף עבירות מתוך חוק מס ערך מוסף בנסיבות מחמירות.

סעיף 6 סעיף 180 לפקודה מסמיך את פקיד השומה לפטור מתשלום מקדמות, וכן קובע נסיבות שבהן רשאי פקיד השומה להגדיל את סכום המקדמות או להקטינו. סעיף 190 לפקודה קובע הוראות לעניין הטלת קנס על פיגור בתשלום מקדמות.

מוצע להוסיף לרשימת עבירות המקור בתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון, עבירות מס חמורות נוספות – עבירה לפי סעיף 220 לפקודה, עבירה לפי סעיף 98(2ג) לחוק מיסוי מקרקעין ועבירות לפי סעיף 117(ב)(1), (3) עד (8) ו-(ב) לחוק מס ערך מוסף. עבירות מס אלה הן עבירות מס חמורות המתאפיינות ביסוד נפשי של כוונה מיוחדת להתחמק מתשלום מס, והעונש הקבוע בצדן הוא חמש עד שבע שנות מאסר.

הוספת עבירות אלה כעבירות מקור בחוק איסור הלבנת הון משמעותה היא שעשיית פעולה ברכוש שמקורו

<sup>10</sup> ס"ח התשע"א, עמ' 806.

(1) בסעיף 5(ב), אחרי "בשיעור אפס" יבוא "ובלבד שלא תוצג, לגבי אותם טובין, חשבונית על מס בשיעור אפס, בכניסה לאילת, בלי שהטובין נושא החשבונית נמצאים עם מציג החשבונית";

(2) אחרי סעיף 8 יבוא:

"איסור הוצאת טובין 8א. טובין שהוחל עליהם מס ערך מוסף בשיעור אפס לפי סעיף 5(ב), לא יועברו מאזור אילת למקום אחר בישראל בידי העוסק שקיבל את ההטבה כאמור, אלא אם כן בידו מסמך המעיד על ביטול העסקה בהתאם להוראות לפי חוק זה";

(3) לפני פרק ה' יבוא:

#### "פרק ד'1: עונשין

הצגת חשבונית מס 13א. מי שהציג חשבונית על מס בשיעור אפס בכניסה לאילת בלי שהיו עמו הטובין נושא החשבונית, בניגוד להוראות סעיף 5(ב), דינו – מאסר שנה.

הוצאת טובין מאילת 13ב. מי שהעביר טובין שהוחל עליהם מס ערך מוסף בשיעור אפס, מאזור אילת למקום אחר בישראל, בלי שבידו מסמך המעיד על ביטול העסקה, בניגוד להוראות סעיף 8א, דינו – מאסר שנה.

שימוש בטובין שלא 13ג. מי שניתן לו פטור ממסים עקיפים או ממס ערך מוסף לפי סעיפים 3 עד 6 ועשה בטובין שלגביהם ניתן לו הפטור שימוש שלא בהתאם למטרה שבשלה הוענק הפטור, או שלא בהתאם לתנאים שנקבעו לפי חוק זה למתן הפטור, דינו – מאסר שנתיים.

בהתאם למטרה שבשלה הוענק פטור

## ד ב ר י ה ס ב ר

בתקנות אזור סחר חופשי באילת (פטורים והנחות ממסים), התשמ"ו-1985, שחל עליהם מס ערך מוסף בשיעור אפס.

עלות ההטבה שמקנה חוק אזור סחר חופשי באילת מוערכת על ידי רשות המסים בכ-500 מיליון שקלים חדשים בשנה. אף על פי כן, בחוק לא נקבעה סנקציה שתניקט כלפי עוסקים או מובילים המבקשים בעת המעבר במסוף הכניסה לאילת לקבל חותמת אישור של פקיד המכס על חשבוניות המס, בלי שהטובין ברשותם. בדרך זו ניתן לנצל לרעה את ההטבות שמקנה החוק, שכן עסקה כזו מדווחת כחייבת במס ערך מוסף בשיעור אפס. כלומר, העוסקים יכולים לדווח על הכנסת טובין החייבים במס ערך מוסף בשיעור אפס בלי שאלה הוכנסו לאילת בפועל. בדומה, ניתן גם לדווח על הכנסת הטובין החייבים במס ערך מוסף בשיעור אפס לאילת, ולאחר מכן להוציאם מאזור אילת בלא שנמכרו באילת. זאת ועוד, לא נקבעה בחוק סנקציה לגבי שימוש לרעה בפטור, שלא בהתאם לתכלית החוק.

מוצע על כן לתקן את חוק אזור סחר חופשי באילת כך שייקבע בו, כי מס ערך מוסף בשיעור אפס יינתן רק אם חשבונית המס בשיעור אפס מוצגת בעת הכניסה לאילת,

בחוק מיסוי רווחי נפט, התשע"א-2011, נקבעה בסעיף 10(ב) סמכותו של שר האוצר לקבוע מקדמות בהתאם לחוק האמור מוצע לתקן את סעיף 10(ב) לחוק האמור, ולהחיל גם לעניין המקדמות לפי אותו חוק את הוראות סעיפים 180 ו-190 לפקודה. בנוסף מוצע להבהיר כי על גביית המקדמות יחולו הוראות פקודת המסים (גבייה).

**סעיף 7** חוק אזור סחר חופשי באילת (פטורים והנחות ממסים), התשמ"ה-1985 (להלן – חוק אזור סחר חופשי באילת), קובע בסעיף 5(ב), מס ערך מוסף בשיעור אפס על מכירת טובין בידי עוסק שאינו תושב אזור אילת לעוסק שהוא תושב אזור אילת לצורך עסקו באזור אילת. הוראה זו אינה חלה על טובין המפורטים בתוספת השנייה לחוק האמור. החוק מעניק גם פטור ממס ערך מוסף על מכירת טובין המצויים באזור אילת, בידי עוסק תושב אזור אילת לצריכה באזור זה או לשימוש בו (למעט טובין המפורטים בתוספת השנייה לחוק), ועל מכירתם של מקרקעין המצויים באזור אילת. אשר למתן שירותים, החוק מעניק פטור ממס ערך מוסף על מתן שירותים באזור אילת בידי תושב האזור, למעט השירותים המפורטים

<sup>11</sup> ס"ח התשמ"ה, עמ' 204; התשע"ב, עמ' 35.

8. בחוק קיזוז מסים, התש"ס-1980<sup>12</sup>, בסעיף 2 –
- (1) הרישה עד המילים "על סכום החוב" תסומן "(א)";
- (2) הסיפה החל במילים "רשות מס רשאית" תסומן "(ב)";
- (3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) זכות הקיזוז לפי סעיף קטן (א) תהא קודמת לעיקול שהוטל אחרי שהתקיימו התנאים הקבועים באותו סעיף קטן, אף אם טרם ניתנה הודעה כאמור בסעיף קטן (ב); הוטל עיקול כאמור תינתן ההודעה האמורה בהקדם האפשרי לאחר מכן."
9. בחוק המסים (קנס פיגורים), התשמ"א-1980<sup>13</sup>, בסעיף 2, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) לענין סעיף זה, נקבע בחוק מס כי הגשת השגה או ערעור מעכבת את תשלום המס השנוי במחלוקת, וקבע בית המשפט, לבקשת רשות המסים בישראל, כי כל תכליתם של ההשגה או הערעור לעכב את תשלום המס השנוי במחלוקת, יראו כמועד לתשלום המס את המועד שנקבע בחוק לתשלום לולא הגשת ההשגה או הערעור."
10. בפקודת התעבורה<sup>14</sup>, בסעיף 65(ז), אחרי פסקה (8) יבוא:
- "(9) רשות המסים בישראל, לענין כלי רכב שברשותה שהמנהל, כהגדרתו בפקודת מס הכנסה, הורה כי אין להחיל עליהם את ההוראות לפי סעיף זה, בשל מעורבותם של כלי הרכב האמורים בפעילות שנועדה לצורכי גבייה, חקירה, מודיעין או ביקורת לפי דין."

## ד ב ר י ה ס ב ר

תנאי קונסטיטוטיבי לקיומה של זכות הקיזוז, אלא שזכות זו נוצרת עם קיומו של חוב מס סופי מול זכות להחזר מס. עם זאת, יובהר, כי לצורך ביצוע הקיזוז תידרש רשות המסים למסור הודעה לנישום.

**סעיף 9** סעיף 96 לחוק מס ערך מוסף קובע קנס בשל אי-תשלום המס במועד. חוק המסים (קנס פיגורים), התשמ"א-1980, קובע אף הוא קנס כאמור בבג"ץ 9909/01, שגיא נגד מנהל המכס ומס ערך מוסף (פ"ד נז(6) 193), נקבע, כי קנס פיגורים יושט בתוך 30 ימים מיום קבלת פסק הדין.

מוצע לקבוע, כי במקרים שבהם מוגש ערעור רק לצורך עיכוב תשלום המס השנוי במחלוקת, יוכל המנהל לפנות לבית המשפט ולבקש ממנו להטיל קנס פיגורים החל במועד הוצאת השומה נושא הערעור.

**סעיף 10** לשם ביצוע תפקידם במילוי ההוראות לפי חוקי המס, לצורך גבייה, חקירה וביקורת, נוסעים חלק מן העובדים ברשות המסים בכלי רכב סמויים.

בחודש מרס 2012 פורסם ברשומות תיקון מס' 103 לפקודת התעבורה, שבו הוסף סעיף 65, הקובע חובת הדבקה מדבקה על כל רכב של תאגיד (לרבות רכב של משרד ממשלתי), שבה יפורטו פרטי ההתקשרות עם מערכת לדיווח ולמעקב של התאגיד (סעיף 65(ג)). סעיף קטן (ז) של הסעיף האמור קובע רשימה סגורה של גופים שעליהם לא יחול הסעיף.

והטובין נושא החשבונית נמצאים עם מציג החשבונית. כמו כן מוצע לקבוע, כי טובין שהוחל עליהם מס בשיעור אפס כאמור, לא יועברו מאזור אילת למקום אחר בישראל בידי העוסק שקיבל את ההטבה, אלא אם כן בידו מסמך המעיד על ביטול העסקה (ר' תקנה 11 לתקנות אזור סחר חפשי באילת (פטורים והנחות ממסים), התשמ"ו-1985).

בנוסף, מוצע לקבוע עבירות פליליות בגין הפרת הוראות אלה. יצוין, כי תיקון זה נדרש בעקבות דוח מבקר המדינה, מספר 660 לשנת 2009.

עוד מוצע לקבוע עבירה פלילית שעניינה שימוש בפטור שלא לתכלית אשר לשמה הוא ניתן.

**סעיף 8** חוק קיזוז מסים, התש"ס-1980, קובע את הזכות לקזז החזר מס כנגד חוב מס סופי. ואולם בהתאם לחוק האמור, ביצוע הקיזוז מותנה במתן הודעה בכתב לנישום. לאור חובת מסירת ההודעה כאמור הועלתה הטענה כי זכות מעקל, שהטיל עיקול על זכותו של הנישום לקבל החזר מס בטרם ניתנה הודעת הקיזוז, קודמת לזכות הקיזוז של רשות המסים. התוצאה של פרשנות כאמור היא שרשות המסים תידרש לשלם לנושה של הנישום את כספי החזר המס, על אף שלא היתה לה כל חובה לשלם את הסכום לנישום עצמו עקב קיומו של חוב מס סופי שלו. כדי למנוע את הפגיעה האמורה בהכנסות המדינה ממסים ולאור חשיבות גביית המסים למשק, מוצע להבהיר ולקבוע במפורש, כי חובת מסירת ההודעה לנישום אינה

<sup>12</sup> ס"ח התש"ס, עמ' 50.

<sup>13</sup> ס"ח התשמ"א, עמ' 38; התשמ"ז, עמ' 94.

<sup>14</sup> דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח התשע"ב, עמ' 758.

- הוראת שעה 11. סעיפים 194א לפקודה, כנוסחו בסעיף 1(5) לחוק זה, 102א לחוק מס ערך מוסף, כנוסחו בסעיף 2(6) לחוק זה, ו-95ב לחוק מיסוי מקרקעין, כנוסחו בסעיף 3(3) לחוק, יעמדו בתוקפם עד תום שנתיים מיום תחילתו של חוק זה.
- הוראת מעבר 12. חוב מס שהוחל בגבייתו לפי פקודת המסים (גבייה) לפני תחילתו של חוק זה, והועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (בסעיף זה – המרכז) לצורך גבייתו לפי סעיף 194א לפקודה, סעיף 102א לחוק מס ערך מוסף או סעיף 95ב לחוק מיסוי מקרקעין, כנוסחם בסעיפים 1(5), 2(6) ו-3(3) לחוק זה, יראו כל פעולה שנעשתה לצורך גבייתו לפני ההעברה האמורה כאילו נעשתה בידי המרכז, ובכלל זה רישום הערה לפי סעיף 11א(2) לפקודת המסים (גבייה).

### דברי הסבר

בידי המרכז, יהיה שנתיים מיום תחילתו של החוק המוצע, שכן מדובר, כאמור לעיל בדברי ההסבר לסעיף 1(5) להצעת החוק, בתקופת ניסיון, אשר נועדה לבחון את ייעול הליכי הגבייה באמצעות גוף נוסף, ושלאחריה יעמוד הנושא לבחינה חוזרת.

**סעיף 12** מוצע להבהיר כי פעולות שנעשו לפני יום תחילתו של החוק המוצע לגביית חוב מס שהועבר לאחר יום התחילה האמור למרכז, יראו אותן כאילו נעשו בידי המרכז, וזאת כדי ליצור רציפות בהליכי הגבייה.

כדי שלא לחשוף כלי רכב השייכים לתחומי עבודה רגישים ברשות המסים, המחייבים כי כלי הרכב יהיו סמויים, מוצע לתקן את סעיף 65ד לפקודת התעבורה כך שייקבע בו פטור לכלי רכב של רשות המסים שיש להותירם ככלי רכב סמויים, מהחובה להדביק את המדבקה האמורה, וזאת לגבי כלי רכב שמנהל רשות המסים הורה כך לגביהם.

**סעיף 11** כאמור לעיל בדברי ההסבר לסעיפים 1(5), 2(6), ו-3(3) להצעת החוק, מוצע לקבוע כי תוקפם של הסעיפים שעניינם הסמכות להעביר חוב מס לגבייה